

ІНФОРМАЦІЯ
про роботу Комітету Верховної Ради України
з питань фінансової політики і банківської діяльності
за 8 сесію VIII скликання
(лютий - липень 2018 року)

За період роботи восьмої сесії Верховної Ради України восьмого скликання Комітетом з питань фінансової політики і банківської діяльності було проведено **15** засідань Комітету, на яких було розглянуто **46** питань порядку денного, внесено на розгляд Верховної Ради України **19** законопроектів з попереднім висновком головного Комітету в першому та другому читаннях, очікують розгляду **36** законопроектів, які підготовлені Комітетом до розгляду Верховною Радою України.

За результатами розгляду Верховною Радою України прийнято в цілому:

1. Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо створення та ведення Кредитного реєстру Національного банку України та вдосконалення процесів управління кредитними ризиками банків», **№ 2277-VIII**;

Законом надається Національному банку України повноваження щодо створення та ведення Кредитного реєстру. Це дозволить підвищити надійність та стабільність банківської системи та сприятиме захисту інтересів вкладників та інших кредиторів банку шляхом зменшення рівня кредитного ризику, а також підвищить якість банківського нагляду. Опрацюванню даного Закону було присвячено декілька засідань Комітетів та робочих груп. До Комітету надійшло 71 пропозиція від суб'єктів законодавчої ініціативи, які включені до таблиці на повторне друге читання та опрацьовані Комітетом. Враховано 46 поправок, в тому числі 10 – частково, 7 – по суті, відхилено - 25 поправок. Опрацьовані та враховані редакційні правки. Редакційного відділу та Головного юридичного управління Апарату Верховної Ради України.

2. Закон України «Про валюту і валютні операції», **№ 2473 –VIII**;

Законом встановлюється режим валютного регулювання, який передбачає вільне проведення валютних операцій їх суб'єктами, що має на меті покращення простоти проведення таких операцій, покращення інвестиційного клімату та інвестиційної привабливості України, а також реалізацію зобов'язань, прийнятих Україною згідно Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, зокрема впровадження принципів регулювання руху капіталу Європейського Союзу. До Комітету надійшла 291 пропозиція від суб'єктів законодавчої ініціативи, які включені до таблиці на друге читання та опрацьовані Комітетом. Враховано 169 поправок, в тому числі 31 – частково, 21 – по суті, 4 – редакційно, відхилено - 122 поправки.

3. Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування, **реєстр. № 6027-д**;

Метою Закону є стимулювання активного використання кредитування як фінансового інструменту та зниження вартості кредитних ресурсів для

спрощення доступу суб'єктів господарювання та фізичних осіб до кредитів.

Законом передбачається:

- зменшити фінансове навантаження на позичальників, що сприятиме відновленню економіки та активізації кредитуванню фізичних осіб, в першу чергу для покращення житлових умов;

- усунути схеми незаконного виведення майна з-під обтяження кредитора;

- спростити процес та зменшити витрати боржників та кредиторів (стягувачів) при врегулюванні боргу за рахунок вдосконалення позасудових інструментів;

- урегулювати прогалини щодо погашення кредитів у випадку визнання спадщини відумерлою та низку інших питань у процесі спадкування;

- узгодити норми Закону України «Про банки і банківську діяльність», а також частину підзаконних нормативних актів щодо порядку дотримання прав спадкоємців з положеннями Цивільного кодексу України.

До Комітету надійшла 91 пропозиція від суб'єктів законодавчої ініціативи, які включені до таблиці на друге читання та опрацьовані Комітетом. Враховано 65 поправок, в тому числі 11 – частково, 3 – по суті, 1 – редакційно, відхилено - 26 поправок.

4. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій», № 2418 –VIII;

Зазначений законопроект під реєстр.№ 6141, входив у топ-35 законопроектів, визначених Кабінетом Міністрів України, як такий що сприятиме зростанню економіки України на 5-7% на рік. Зокрема Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сприяння залученню іноземних інвестицій» призваний спростити іноземним інвесторам доступ до українського фондового ринку шляхом впровадження у вітчизняне законодавство про цінні папери концепції номінального утримувача. За оцінками експертів-учасників фондового ринку України, цей крок може принести фінансові інвестиції з-за кордону, сума яких оцінюється у 100 млрд. грн. Прийняття даного Закону викликало підтримку серед учасників фінансового ринку, а також хвилю схвальних публікацій у ключових ЗМІ України.

Зокрема, 8 червня в Лондоні відбулася конференція «Opportunity knocks: Ukraine's lokal bond market» за участі представників Національного Депозитарію України, Національного Банку України, Міністерства фінансів України та ін. з метою інформування іноземної спільноти про створення більш зручних умов для роботи міжнародних інвесторів на українському фондовому ринку.

5. Закон України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні, реєстр. № 8331-д;

Законом удосконалюються механізми функціонування фінансового сектору та переглядаються принципи і механізми корпоративного управління державних банків, які приводяться у відповідність до найкращих міжнародних

стандартів шляхом створення ізольованої від політичного впливу системи управління діяльністю державних банків через наглядові ради, більшість у складі яких становитимуть незалежні члени.

Законопроектом пропонується удосконалити механізми функціонування фінансового сектору та переглянути принципи і механізми корпоративного управління державних банків, привести їх у відповідність до найкращих міжнародних стандартів шляхом створення ізольованої від політичного впливу системи управління діяльністю державних банків через наглядові ради, більшість у складі яких становитимуть незалежні члени.

Проектом пропонується статтю 7 Закону України «Про банки і банківську діяльність» викласти в новій редакції, якою, зокрема, передбачено, що наглядова рада державного банку складається із дев'яти членів, з яких шість членів повинні бути незалежними, а три члени - представниками держави пропорційно від Президента України, Кабінету Міністрів України та Верховної Ради України.

Також, проектом визначається перелік критеріїв, яким повинні відповідати незалежні члени наглядової ради та представники держави у наглядовій раді державного банку.

Для визначення претендентів на посади членів наглядової ради державного банку Кабінет Міністрів України утворює конкурсну комісію, до складу якої входять один представник від Президента України, три представники від Кабінету Міністрів України та один представник Верховної Ради України.

Члени наглядової ради державного банку призначаються вищим органом на підставі подання конкурсної комісії протягом п'яти робочих днів з дня отримання відповідного подання.

Законопроектом також передбачається вичерпний перелік підстав, за якими члени наглядової ради можуть дострокового припинити свої повноваження, або бути тимчасово відсторонені.

Таким чином законопроект комплексно спрямований на усунення неузгодженостей, що стають бар'єрами на шляху розвитку фінансового сектору України.

6. Постанова Верховної Ради України «Про звільнення Гонтаревої В.О. з посади Голови Національного банку України», № 2342-VIII;

7. Постанова Верховної Ради України «Про призначення Смолія Я.В. на посаду Голови Національного банку України», № 2343-VIII.

Нажаль, протягом роботи восьмої сесії Верховної Ради України, підготовлені Комітетом важливі законопроекти фінансово-банківського сектору, такі як, проект Закону про кредитні спілки (реєстр. № 6405), проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей управління державними банками, (реєстр. № 7180, 7180-1), проект Закону про ринки капіталу та регульовані ринки (реєстр. № 7055) та інші, не набрали достатньої кількості голосів і відповідно були відхилені.

До секретаріату Комітету з питань фінансової політики і банківської діяльності за період восьмої сесії надійшло на опрацювання **1308** документів, розглянуто **187** звернень громадян, **4** інформаційних запитів.

Особливої уваги заслуговують проведення тих засідань Комітету, на яких слухали:

- **7 лютого 2018 року** – інформацію Міністра фінансів України Данилюка О.О. та першого заступника Міністра фінансів Маркарової О.С. щодо оновлених Зasad стратегічного реформування державного банківського сектору;

- **28 лютого 2018 року** - звіт про хід і результати виконання програми діяльності Кабінету Міністрів України у 2017 році, обговорення планів законодавчої роботи на 2018 рік Комітету та державних органів, які відносяться до сфери контролю Комітету. Доповідали: заступник Міністра фінансів України Марченко С.М., заступник Голови Національного банку України Рожкова К.В., Голова Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг Пашко І.В., Голова Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Хромаєв Т.З., заступник директора-розпорядника Фонду гарантування вкладів фізичних осіб Новіков В.В., Перший заступник Голови Державної служби фінансового моніторингу України Гаєвський І.М.;

- інформацію заступника Голови Національного банку України Рожкової К.В. про продовження дії санкцій, введених РНБО та НБУ щодо банків, акціонери яких мають відношення до країни-агресора;

- **20 березня 2018 року** – Презентацію Голови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг Пашка І.В. щодо нової редакції Закону України "Про недержавне пенсійне забезпечення", підготовленої Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

- **5 червня 2018 року** – інформацію Голови Національного банку України Смоля Я.В про хід реалізації застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) стосовно банків, акціонери яких мають відношення до країни-агресора, та щодо основних напрямів роботи Національного банку України у 2018 році, стану банківської системи та валютного ринку України, а також перспектив законодавчої ініціативи на 2018 рік;

- **20 червня 2018 року** – інформацію Голови Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку Хромаєва Т.З. про роботу Національної комісії за 2017-2018 роки, стан фондового ринку, проблемні явища, можливі шляхи їх розв'язання, основні напрями роботи і перспективи законодавчої ініціативи на 2018 рік.

Проведені робочі групи, зустрічі, наради та круглі столи:

30.01.2018 року – спільно з комітетом з питань промислової політики та підприємництва проведено круглий стіл: «РІК ЗАКОНУ ПРО ЕКСПОРТНО-КРЕДИТНЕ АГЕНТСТВО. ЧОМУ ГАЛЬМУЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ ЕКСПОРТ?»

за співголюванням Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В. Наразі в Комітеті на опрацюванні знаходиться проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо забезпечення ефективного функціонування Експортно-кредитного агентства (**реєстр. № 8318**), який внесений Комітетом на розгляд Верховної Ради України. Метою проекту закону є підвищення ефективності роботи Експортно-кредитного агентства, створення якого передбачене Законом України «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту» № 1792-VIII від 20 грудня 2016 року, та подолання низки важливих зауважень, що були виявлені Міністерством економічного розвитку і торгівлі та робочою групою із створення ЕКА у співпраці з міжнародними експертами.

30.01.2018 року - засідання розширеної робочої групи з питань вдосконалення платіжного законодавства та безпеки платіжних операцій за участю банків членів платіжних систем: Національний банк України, АТ "Ощадбанк", ПАТ "Банк інвестицій та заощаджень", АКБ "ІНДУСТРІАЛБАНК", ПОТ "Укрсоцбанк", ПАТ КБ "ПРАВЕКС-БАНК", АБ "УКРГАЗБАНК", АТ "ТАСКОМБАНК", ЮНЕКС БАНК, ПАТ "БАНК КРЕДИТ ДНІПРО", ПАТ «КРЕДІ АГРІКОЛЬ БАНК», АТ "ПРЕУС БАНК МКБ", а також Департаментів Кіберполіції та комунікацій Національної поліції України, Асоціація "ЄМА" та багатьох інших.

07.02.2018 та 09.02.2018 – засідання робочої групи з підготовки до внесення до Верховної Ради України проекту Закону України про установа фінансового омбудсмена.

12.02.2018 року - зустріч народних депутатів України, під головуванням Різаненка П.О., з метою обговорення реформ фінансового сектору України з представниками:

1. Світового банку в Україні - Ваге Варданян - провідний спеціаліст з питань фінансового сектору; Фарук Кхан - провідний економіст та керівник програм по Білорусі, Молдови та Україні;

2. Представництва Європейського Союзу в Україні: Віталія Мудрук - менеджер фінансового сектор, корпоративне управління, реформа державних підприємств; Gilbert Scott Calhoun - керівник проекту ЄС "Технічна допомога у пріоритетних сферах фінансового сектору" (EU-FINSTAR);

3. Міжнародного валютного фонду: Жан Порт'єр - Старший економіст з питань фінансового сектору; Вім Фонтейн - Старший економіст з питань фінансового сектору; Марія Сидорович - представник офісу МВФ в Україні;

4. USAID: Фархад Гауссі - директор відділу Економічного зростання, Наталія Бережна, керівник програм фінансового сектора, Наталія Лозицька - керівник проекту з фінансової грамотності та комунікацій проекту USAID Трансформація фінансового сектора в Україні; Роберт Бонд - керівник проекту USAID Трансформація фінансового сектора в Україні; Юлія Вітка - заступник керівника проекту USAID Трансформація фінансового сектора в Україні;

5. Посольства Норвегії в Україні: Fredrik Arthur - Заступник голови місії;

6. ЄБРР в Україні: Шевкі Акунер - Директор ЄБРР в Україні; Александр Павлов - старший банкір, керівник відділу фінансових установ ЄБРР.

14-17.02 2018 року - XIV Міжнародна Карпатська страхова конференція за участю Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В.

02.03.2018 року - на засіданні Національної ради реформ, яке було присвячене, зокрема, обговоренню підготовленого Національним банком України проекту оновленого Закону «Про валюту», від імені Комітету виступав Перший заступник Голови Комітету Михайло Довбенко.

03.03.2018 року - робоча зустріч народних депутатів – членів Комітету з представниками Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг щодо представлення концепції внесення змін до Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» під головуванням Різаненка П.О.

05.03.2018 року - відбулась зустріч першого заступника Голови Комітету М.Довбенка з представниками Європейської бізнес асоціації, громадської організації, що представляє інтереси майже тисячі європейських інвесторів в реальний сектор української економіки. Під час зустрічі від імені Комітету і парламенту в цілому Михайло Довбенко поінформував про найбільш нагальні законодавчі ініціативи у фінансовій сфері, які наразі опрацьовуються. Пріоритетне місце серед таких питань, звичайно, займав нещодавно обговорений на засіданні Національної ради реформ проект Закону «Про валюту», також були обговорені зміни до законодавства про платіжні системи (законопроект №7270), а також очікувані зміни в законодавство про нагляд і управління банками та стосовно ліцензування і виведення з ринку небанківських установ. Окремо було обговорено питання призначення Голови Національного банку, яке є важливим для стабільної роботи в тому числі і не фінансового сектору, як зазначили представники ЄБА.

10.04.2018 року – Круглий стіл на тему «Як відновити довіру до фінансового сектору та захистити споживача фінансових послуг?», присвячений (обговоренню проекту Закону України про установу фінансового омбудсмена, реєстр № 8055 від 22.02.2018), за участю народних депутатів – членів Комітету.

13.04.2018 року - відбулась зустріч Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В. з групою малих та середніх банків, в якій прийняли участь 19 керівників банківських установ. Головною темою дискусії стала проблематика, пов'язана із завищеними вимогами до розміру статутного капіталу банків, вимоги до якого наразі становлять 500 млн.грн.

Виступаючі зазначали, що саме для невеликих банків відсутня проблема з необхідною адекватністю капіталу, враховуючи значне перевищення її нормативних показників, як і інших основних економічних та пруденційних нормативів. Відтак, з точки зору банківського співтовариства, відсутня економічна доцільність існуючих законодавчих вимог до галопуючого нарощення статутних капіталів банків. Керівники банків наголошували на відсутності подібних жорстких норм у європейському законодавстві, оскільки

відповідно до Директив ЄС та Ради Європи вимоги до статутного капіталу банків встановлюються на рівні 5 млн. євро.

Учасники наради, враховуючи існуючі в Україні жорсткі вимоги до розміру статутних капіталів в порівнянні з європейськими, про що зокрема зазначено і у рішенні Ради Національного Банку України, звернулись до Комітету з пропозицією винести на розгляд та підтримати законопроект №7231, який врегульовує зазначену проблему.

24.04.2018 року – Круглий стіл щодо обговорення проекту Закону України про валюту (реєстр. № 8152 від 19.03.2018р.), внесеного Президентом України та проекту Закону України про валюту (реєстр. № 8152-1 від 03.04.2018р.), внесеного народними депутатами України Сотник О.С. та групою депутатів. У заході взяли участь народні депутати – члени Комітету, представники Національного банку України, Кабінету Міністрів України, незалежні експерти та інші зацікавлені особи.

11.05.2018 року – робоча зустріч Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В. з Заступником Міністра економічного розвитку і торгівлі України Микольською Н.Я. та представниками Міністерства щодо проблем, пов'язаних із створенням Експортно-кредитного агентства, та шляхів їх вирішення.

18.05.2018 року – Круглий стіл “Захист прав споживачів фінансових послуг в Україні: стан та перспективи законодавчого удосконалення”, організований спільно із проектом USAID «Трансформація фінансового сектору», за участю народних депутатів – членів Комітету, представників Національного банку України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, асоціацій учасників ринків фінансових послуг, асоціацій споживачів фінансових послуг, експертів фінансових ринків.

21.05.2018 року, 25.06.2018 року та 09.07.2018 року - засідання робочої групи з доопрацювання до другого читання проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо консолідації функцій із державного регулювання ринків фінансових послуг (реєстр. № 2413а).

30.05.2018 року – Робоча зустріч із представниками проекту Єврокомісії «Технічна допомога за пріоритетними напрямками фінансового сектора в Україні» щодо законодавчої роботи Комітету та, зокрема, щодо опрацювання проекту Закону України про валюту (реєстр. № 8152 від 19.03.2018р.), за участю Заступника Голови Комітету Демчака Р.Є.

30.05.2018 року – нарада щодо перспектив законодавчого врегулювання системи кредитної кооперації за участю Проекту технічної допомоги USAID «Кредитування сільськогосподарських виробників» в Україні, Національної асоціації кредитних спілок України та Всеукраїнської асоціації кредитних спілок.

31.05.2018 року – робоча зустріч із представниками міжнародних фінансових організацій та Єврокомісії, Національного банку України щодо опрацювання проекту Закону України про валюту (реєстр. № 8152 від 19.03.2018р.), за участю голови підкомітету Різаненка П.О.

01.06.2018 року – робоча група щодо підготовки законопроекту про внесення змін до Закону України «Про кредитні спілки» за участю членів Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, керівництва Національної асоціації кредитних спілок України та Всеукраїнської асоціації кредитних спілок та проекту технічної допомоги USAID «Кредитування сільськогосподарських виробників» в Україні.

08.06.2018 року, 12.06.2018 року, 13.06.2018 року – засідання робочої групи із доопрацювання до другого читання проекту Закону України про валюту (реєстр. № 8152).

12.06.2018 року - засідання робочої групи із доопрацювання до другого читання проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відновлення кредитування (реєстр. № 6027-д).

26.06.2018 року - засідання робочої групи із доопрацювання до повторного першого читання проекту Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення функціонування фінансового сектору в Україні (реєстр. № 8331-д) за участю Національного банку України, Міністерства фінансів України, Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку України та представників міжнародних фінансових установ.

Протягом всього періоду:

участь Першого заступника Голови Комітету Довбенка М.В. у засіданнях Ради Національного банку України;

робота в складі цільової команди реформи фінансового сектору (реалізація Комплексної Програми розвитку фінансового сектору України до 2020 року) щодо статусу реалізації проектів з виконання Комплексної програми розвитку фінансового сектору України до 2020;

робота у складі Робочої групи щодо проблемних питань на ринку страхування життя, створена у Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг;

Станом на 13 липня 2018 року на розгляді у Комітеті знаходиться **127** законопроектів та проектів постанов, з опрацювання яких, Комітет з питань фінансової політики і банківської діяльності визначено головним.

Тож напружена робота над провадженням реформ триває, і Комітет, завжди братиме наактивну участь у реформаторських процесах, які постійно відбуваються у нашій державі.